

Frågor och svar 2025-12-02

Avverkning i Mon, hösten 2025

Trygg vattenförsörjning Älvkarleby och Gävle kommuner

Under november och december avverkar Gästrike Vatten träd i området söder om Tallmon ned mot Västanå. I januari kommer vi att avverka för råvattenstationen. Det är Skogssällskapet som avverkar på uppdrag av Gästrike Vatten. De har använt befintliga vägar och planerat arbetet noggrant för att minimera påverkan i området. I detta dokument försöker vi svara på frågor kring avverkningen

Bakgrund

För att skapa en trygg och hållbar dricksvattenförsörjning beslutade kommunfullmäktige i Gävle och Älvkarleby 2018 att samarbeta kring en ny lösning. En ny vattentäkt och ett nytt vattenverk byggs nu vid Mon, söder om Skutskär, samtidigt som nya vattenledningar anläggs till både Skutskär och Gävle. Just nu pågår förberedande arbeten för att kunna bygga anläggningar och dra vattenledningar såväl mellan anläggningar som mellan Gävle och Skutskär. Avverkningen är en del av detta arbete.

Hur har vi kommit fram till att avverka just här?

Samtliga platser för anläggningar och ledningar är utvalda utifrån omfattande tekniska bedömningar, natur- och kulturvärderingar, markförhållanden och tillgång till vägar. Minsta möjliga påverkan har också vägts in.

Vi har endast tagit ned skog som varit nödvändig att avverka. Områdets storlek beror på att ledningsdragningen kräver ett arbetsområde av viss bredd. Det innebär att det inte är möjligt att spara enskilda träd eller välja andra vägar runt dem. Hela ytan behövs för att arbetet ska kunna genomföras.

Var sker avverkningen?

Gula markeringar visar arbetsområdet på båda sidorna Dalälven och förlängningen av Färjevägen.

Röda markeringar visar arbetsområdet söder om Tallmon och Färjevägen ned mot Västanaå

Varför valdes storskalig maskinavverkning framför mer skonsam metod?

Avverkningen görs som ett förberedande steg inför att vi längre fram kommer att gräva stora schakt för ledningarna. Hela arbetsområdet kommer då ändå att påverkas. Mot den bakgrunden finns det ingen anledning att använda andra metoder än maskin i det här läget.

Varför har vi inte frågat invånarna innan vi tog ned träden?

I september 2025 fick Gästrike Vatten det miljötillstånd som krävs för att bygga dricksvattenanläggningarna. Inför beslutet har vi beskrivit hur både byggarbetet och den framtida verksamheten påverkar omgivningen. Under arbetet med tillståndet har vi också hållit tre samråd där vi bjudit in fastighetsägare, företag, föreningar, kommunen, myndigheter och andra aktörer, bland annat Naturskyddsföreningen. Utöver det har vi arrangerat många Öppet hus i kommunen. Genom samråden och mötena har invånare i området haft möjlighet att ta del av information och lyfta frågor som varit viktiga utifrån deras perspektiv. Beslut om ledningssträckning och avverkning togs inom ramen för tillståndprocessen. Därför har det inte genomförts nya samråd inför just det arbetet som nu pågår.

Varför väntade vi inte tills det blir tjäle?

Vi har haft ett begränsat tidsfönster för avverkning, eftersom arbetet endast får ske under vinterhalvåret när fåglar inte häckar. Dessutom behöver avverkningen göras i god tid inför byggstart i december 2025 på vissa delar av sträckningen. Att vänta på tjäle var därför inte möjligt i det här läget.

Varför sparades inga träd mot väg 76?

Placeringen av vattenverket och ledningssträckningen har tagits fram i dialog mellan Gästrike Vatten och Älvkarleby kommun. Kommunen ser en framtida möjlighet att utveckla Mon-området och därför har det varit viktigt att dricksvattenanläggningarna inte tar mer plats än nödvändigt. Mot den bakgrunden har inga träd lämnats kvar mot väg 76.

Har vi en plan för återställning av området när vi är klara?

Efter avslutade grävarbeten kommer ytskiktet att återställas med växtlagret som sparas under entreprenadtiden. Därefter får naturen hjälpa oss återställa marken. Stora träd kommer dock inte tillåtas växa på ledningarna i framtiden.

Vad är tidplanen för det nya vattenverket?

Den första leveransen av dricksvatten planeras till 2028, och 2031 beräknas det nya vattenverket vara fullt utbyggt och i full drift.